

Konsekwencje: Konflikty z władzami, protesty rodziców lub wzmocnienie wpływów jednej ze stron w regionie.

Zatrudnianie kobiet w szkołach – konflikt lokalny

Problem: Bohaterka jako dyrektorka szkoły w Katowicach lub Bytomiu musi wybrać między polityką centralną a interesem lokalnej społeczności.

Decyzje: Stosować się do zaleceń Warszawy (zatrudniać, ryzykując protesty nauczycielek i rodziców).

Zatrudnić również mężatki lub kobiety starsze, ryzykując konsekwencje karne.

Konsekwencje: Konflikty z władzami, zwiększenie jakości edukacji lub izolacja w środowisku szkolnym.

Autonomia Śląska vs. centralizm Warszawy

Problem: Bohater (urzędnik, dziennikarz lub działacz) musi wybrać, czy wspierać postulaty Korfanteo dotyczące autonomii Śląska, czy politykę centralną Piłsudskiego.

Decyzje:

- Opowiedzieć się po stronie Śląska, ryzykując konflikt z władzami centralnymi.
- Popierać Warszawę, ryzykując utratę zaufania lokalnej społeczności.

Konsekwencje: Możliwość napięć politycznych, protestów, kariery w administracji lub izolacji społecznej.

Przydatne źródła:

- <https://opolskiedrogidowlonosci.institutslaski.pl/>
- <https://www.powstancyslaski.pl/>
- https://institutslaski.pl/wp-content/uploads/2013/11/Materialy_pokonferencyjne_Koniec_starego_swiat....pdf
- <https://www.powstancyslaski.pl/edukacja>
- <https://www.sbc.org.pl/> (wpisać hasło np. „Polonia czasopismo”)
- <https://przystanekhistoria.pl/pa2/tematy/gospodarka/70866,Pierwsze-lata-wojewodztwa-slaskiego-w-II-RP.html>
- <https://histmag.org/W-walce-o-Wielkopolske-i-Slask.-Dzialalnosc-niepodleglosciowa-Wojciecha-Korfanteo-cz.-1-8338>
- <https://histmag.org/Plebiscyt-na-Gornym-Slasku-Glosuj-za-Polska-a-bedziesz-wolny-22147>

Ogólnopolski konkurs na grę
książkową (paragrafową)
Wejdź do świata lat 20. i 30.
**Mędzy Śląskiem
a Warszawą**
Termin nadsyłania prac: 30.04.2026 r.

SZCZEGÓŁY KONKURSU

www.institutslaski.pl

PARTNERZY:

INSTYTUT SŁĄSKI

ARCHIWA
PAŃSTWOWE
ARCHIWUM PAŃSTWOWE W OPOLU

UŁ

UC UNIWERSYTET
OPOLSKI

Województwo
Śląskie

INSTYTUT
J. KORFANTEGO

Regionalny Instytut Kultury
im. Wojciecha Korfańskiego jest
instytucją kultury samorządu
Województwa Śląskiego.

Maszyński
Wypór

OPOLSKI
KONKURS

PATRONAT HONOROWY:

PATRONAT HONOROWY
WOJEWODA
OPOLSKI
Monika Jurk

WOJEWODA
DOLNOŚLĄSKI
ANNA JABŁKA

WOJEWODA
SŁĄSKI
Mark Wójcik

Co trzeba zrobić?

Przedmiotem Konkursu „Między Śląskiem a Warszawą” jest napisanie autorskiej gry książkowej (paragrafowej) osadzonej w realiach Polski okresu międzywojennego, ze szczególnym uwzględnieniem historii Śląska w latach 1918–1939. Praca konkursowa musi mieć formę gry książkowej (paragrafowej), w której czytelnik dokonuje wyborów prowadzących do różnych ścieżek i zakończeń.

Kto może brać udział?

Uczniowie szkół ponadpodstawowych i osoby pełnoletnie z terenu całej Polski.

Wymogi dotyczące prac konkursowych

1. Prace mogą być przygotowane **indywidualnie lub w zespołach** maksymalnie trzyosobowych.

2. Tematyka gry powinna dotyczyć okresu historycznego międzywojnia (1918–1939), obejmującego np.:

wydarzenia (przewrót majowy, powstania śląskie, plebiscyt),
postacie (np. W. Korfanty, J. Piłsudski, W. Witos),
zjawiska polityczne (np. emigracja polityczna i ekonomiczna, walka między frakcjami politycznymi),
zjawiska społeczne (np. udział kobiet w życiu politycznym),
zjawiska gospodarcze (np. reforma walutowa, kryzys gospodarczy) i kulturalne (np. narodziny polskiego kina dźwiękowego, Awangarda artystyczna)

3. Praca powinna:

- a) być napisana w języku polskim,
- b) mieć objętość co najmniej 100 stron A5 i max. 1500 znaków ze spacjami na stronę,
- c) zawierać między 100 a 200 paragrafów (numerowanych fragmentów fabuły),
- d) mieć zachowaną logiczną spójność i poprawność językową,
- e) być autorskie i nigdzie wcześniej niepublikowane.

Doręczenie prac:

Uczestnicy zobowiązani są do przesłania pracy konkursowej (do dnia 30.04.2026) w formie elektronicznej (PDF) drogą mailową na adres: **edukacja@instytutslaski.pl** lub wydruku dostarczonego przesyłką pocztową albo osobiście do siedziby sekretariatu Organizatora konkursu : **Instytut Śląski, 45-082 Opole, ul. Piastowska 17 z dopiskiem: konkurs „Między Śląskiem a Warszawą”**.

Krótkie tło historyczne epoki:

Dwudziestolecie międzywojenne to okres od zakończenia działań zbrojnych I wojny światowej 1918 r. do wybuchu II wojny światowej w 1939 roku. To czas wielkich zmian politycznych, gospodarczych, społecznych i kulturowych.

Tworzy się państwo polskie, o którego granice trzeba jeszcze walczyć politycznie, a często z bronią w ręku (powstania śląskie, powstanie wielkopolskie, wojna z bolszewikami). To także czas ogromnych kontrastów. Z jednej strony pojawia się nowoczesność – powstają fabryki, linie kolejowe, kina i szkoły. W miastach widać eleganckie kapelusze i samochody, ale tuż obok – biedę, bezrobocie i nędzne robotnicze ubrania. Polska jest mozaiką kultur, języków i tradycji. Ludzie uczą się na nowo, jak żyć razem w jednym państwie, mimo różnic wyniesionych z trzech zaborów.

Górny Śląsk jest szczególnym miejscem. Po trzech powstaniach i plebiscycie część regionu wraca do Polski (1922), a część pozostaje w granicach Niemiec. W Katowicach mówi się po polsku, niemiecku i po śląsku. Granica między częścią polską a niemiecką nie tylko dzieli terytorium, ale i całe rodziny. To rodzi konflikty, napięcia, ale też wielkie nadzieje. Mieszkańcy części włączonej do Polski mają autonomię i własny sejm, ale często czują się niedoceniani przez Warszawę.

Oto kilka propozycji problemów fabularnych, które można wykorzystać w grze paragrafowej, pasujących do tego okresu:

Podróż pociągiem z Katowic do Warszawy — mikroświat Polski

Problem: Gra toczy się w jednym wagonie, w czasie rzeczywistej podróży. Każdy pasażer reprezentuje inny fragment międzywojennej Polski: powstaniec śląski, żydowski kupiec, oficer, warszawska artystka, urzędnik.

Oś konfliktu:

- różnorodność narodowa i klasowa vs budowanie wspólnej tożsamości

Przykładowe dylematy:

- Czy pomóc pasażerowi ściganemu za poglądy polityczne?
- Czy wdać się w rozmowę o Polsce, wiedząc, że może skończyć się awanturą?
- Czy wysiąść w połowie drogi i zmienić swoje życie?

(struktura paragrafowa idealna: każdy wybór to inny „przedział” lub scena z innym pasażerem)

Propaganda plebiscytowa w szkole

Problem: Bohaterka lub bohater zostaje poproszony o wprowadzenie w szkole lekcji patriotycznych popierających określoną stronę plebiscytu.

Decyzje: Wspierać stronę polską lub niemiecką, ryzykując sprzeciw rodziców. Próbować zachować neutralność, narażając się na kary administracyjne.